ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สภาวะฟันผุ อนามัยช่องปาก และพฤติกรรรมการดูแลอนามัยช่องปากโดยมารดา ของเด็กอายุ 2-3 ปี อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน ทิพธิรา คำแก้ว

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลิมพงษ์ ชิตไทสง ประธานกรรมการ
ทันตแพทย์หญิง วรรณศรี แก้วปินตา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะฟันผุ อนามัยช่องปาก และพฤติกรรรมการดูแลอนามัยช่องปากโดยมารดา ของเด็กอายุ 2-3 ปี อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการ แม่ลูกฟันดี 102 ปี สมเด็จย่า ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2546-2548 กับพฤติกรรมของมารดากลุ่มดังกล่าว ในการดูแลอนามัยช่องปากเด็ก ประชากรตัวอย่างได้แก่ มารดาที่มีบุตรอายุ 2-3 ปี จำนวน 160 คน ได้รับการคัดเลือกโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย และทำการสำรวจสภาวะฟันผุ โดยใช้ดัชนี ผุ ถอน อุด ในฟันน้ำนม และสำรวจสภาวะอนามัยช่องปาก โดยใช้ดัชนีสภาวะคราบจุลินทรีย์ และใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับมารดาสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลอนามัยช่องปากเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้การทดสอบไคสแคว์

ผลการศึกษาพบว่า อัตราความชุกของโรคฟันผุในฟันน้ำนมของเด็กอายุ 2-3 ปี เท่ากับร้อยละ 33.1 มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด เท่ากับ 1.54 ± 2.64 ซี่ต่อคน และ สภาวะ อนามัยช่องปาก อยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยคราบจุลินทรีย์ 0.49 ± 0.58 จากการสัมภาษณ์ พฤติกรรมของมารดาพบว่ามีการให้ลูกดูดนมขวดร้อยละ 78.8 ดูดนมก่อนเข้านอน มีร้อยละ 72.2 นอนหลับคาขวดนม มีร้อยละ 20.6 ให้ดื่มน้ำตามหลังบริโภคนม มีร้อยละ 78.1 สำหรับการแปรงฟันในเด็ก ร้อยละ 83.1 ของมารดาที่ให้สัมภาษณ์ ระบุว่าเด็กมีการแปรงฟันเป็นประจำ โดยมารดาทำการแปรงซ้ำให้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

หลังจากเด็กแปรงฟันเอง ร้อยละ 39.8 ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างการเข้าร่วม และไม่เข้าร่วมโครงการ แม่ลูกฟันดี 102 ปีสมเด็จย่า กับพฤติกรรมการให้เด็กดูดนมขวด การการทำความสะอาดช่องปาก และการรับบริการทันตกรรม

ผลการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า เด็กก่อนวัยเรียนเริ่มมีฟันผุตั้งแต่อายุยังน้อย และมารดายังมีพฤติกรรมการดูแลอนามัยช่องปากของเด็กที่ยังไม่เหมาะสม ซึ่งเอื้อต่อการเกิดโรคฟันผุ จึงควรมีการสร้างความตระหนักให้มารดาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลบุตร เพื่อลดอัตราการเกิดฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Caries Status, Oral Hygiene and Oral Health Care Behavior by Mother of Children Aged 2- 3 Years, Ban Hong District, Lamphun Province

Author Tiptira Komekaew

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Chalermpong Chitaisong Chairperson

Lect. Vannasri Kaewpinta Member

ABSTRACT

This study was aimed to determine dental caries status and oral hygiene in children aged 2-3 years, and assess oral health care behavior by mothers and also to dertermine whether there is, the relationship between such behavior by mothers who were associated in the project in Early Childhood, or so called "Mae Look Fun Dee 102 Pee Som Dej Ya" during the year 2003-2005, or not in Ban Hong District, Lamphun Province. One hundred sixty mothers, who had 2-3 years old children were stratified randomly selected. The caries status was assessed by dmft index and oral hygiene was assessed by plaque index. The oral health care behavior of mothers to thier children were assessed by interviewed questionnaire. Data were analyzed by descriptive statistics. Chi-square test was used to determine the relationship between the participation in the project of mothers and their health care behavior.

The results revealed that the dental caries prevalence of primary teeth in 2-3 years old child was 33.1%, the mean dmft was 1.54 ± 2.64 teeth per person. Their oral hygiene were quite good and the mean plaque index (PI) was 0.49 ± 0.58. According to mother's behavior, 78.8% of the children were bottle fed while 72.2% of them prefer before bed time and 20.6 % usually sleep with the bottles however 78.1% of the children drank water after milk. About 83.1% of mothers

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

reported that their children frequently brush their teeth. No statistical singnificance were found among the relationship between the participation of the mothers, in "Mae Look Fun Dee 102 Pee Som Dej Ya" project, and some behaviors such as bottle feeding, cleansing behavior and dental services utilization.

The results indicated that, dental caries were found in preschool children when they were early childhood. The mothers in this study had in-appropriated oral health care behavior which conducted to dental caries. Their awareness should be focused for the behavioral modification in order to reduce the prevalence and severity of dental caries in preschool children.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved